

Hondentaal

Introductie

Het is een genot om hondentaal te verstaan. Alle honden spreken dezelfde taal welke een afgevlakte vorm is van de wolventaal. Hondentaal bestaat hoofdzakelijk uit lichaamstaal, verder uit geurentaal en tot slot uit geluidentaal. Daarbij heeft elk ras zijn eigen dialect dat deels wordt bepaald door de functie waarvoor het ras van oorsprong werd gefokt en deels door de lichaamsbouw van het ras in kwestie. Honden met staande oren spreken een ander dialect dan honden met hangende oren. Honden met afhangende staarten spreken een ander dialect dan honden met krulstaarten of hooggefokte staarten. Honden met een duidelijk zichtbare mimiek en relatief strakke huid op de kop spreken een ander dialect dan honden waarbij de ogen niet zichtbaar zijn of honden met losse lippen en veel losse huid op de kop. Honden die hoog op de poten staan, laten in vergelijkbare sociale situaties iets andere beelden zien dan honden die laag op de poten staan.

Algemeen Beschaafd Hond

Om een dialect te leren, is het van belang eerst de bouwstenen van 'Algemeen Beschaafd Hond' te leren. Die bouwstenen leren is niet moeilijk. Het gaat om ongeveer dertig beelden en geluidsbeelden en om de taal van honden werkelijk te verstaan, heb je combinaties nodig om de taal te kunnen zien en begrijpen. Het gaat bij honden om zo'n negenhonderd beeld- en geluidscombinaties, waarbij moet worden aangetekend dat het hier niet om exacte wetenschap gaat, maar slechts een illustratie. Hier uit zal blijken dat er voor het begrijpen van hondentaal heel veel minder inspanning, intelligentie en geheugen nodig is dan voor het leren van een mensentaal.

In het kader van de communicatie tussen hond en mens heeft Midas Dekkers ooit eens de uitspraak gedaan: "Mensen denken dat honden mensen zijn en honden denken dat mensen honden zijn". Wanneer dit waar is, ligt dat stellig aan het begrijpen van elkaars taal. Gelukkig zijn wij mensen in staat te leren begrijpen dat honden geen mensen zijn, andersom is dat niet zo immers een hond zal er altijd vanuit gaan dat wij hem begrijpen (en dus ook hond zijn). In feite ligt hiermee tevens vast wie dan de verantwoordelijkheid heeft om te leren begrijpen..... wij dus!

Dus om een hond goed te begrijpen en vervolgens verantwoord te kunnen beïnvloeden in zijn gedragingen is het van belang de taal van de hond te begrijpen.

Hier volgen de bouwstenen van die taal:

Lichaam

Lage lichaamshouding: ik ben onbeduidend.

Gemiddelde lichaamshouding: ik ben wie ik ben. Soms beduidend, soms onbeduidend.

Hoge lichaamshouding: ik ben belangrijk. Neem je in acht voor mij!

Mimiek

Vergrote pupillen: blijde, boze of bange opwindings.

Grote ogen, lange lippen: spanning.

Kleine ogen, korte lippen: ontspanning.

Aangezichtsspieren naar voren, neus opgetrokken, oren naar voren, hoektanden zichtbaar: dominante dreiging.

Aangezichtsspieren naar achteren, oren naar achteren, alle tanden en kiezen zichtbaar: angstige dreiging.

Vacht

Haren overeind: dit is een situatie om extra alert te zijn. Ik ben hetzij bang, hetzij boos.

Oren

Naar achteren: ik ben ongevaarlijk of ik ben bang.

Neutraal: ik ben niet bang en ook niet boos.

Naar voren: pas op, want ik kan boos worden.

Staart

Lage staart: je hoeft mij niet te ruiken.

Neutrale staart: mijn geur is op dit moment onbelangrijk.

Hoge staart: hier ben ik, ruik maar.

Geurtaal

Urine: deze plek, dit territorium is van mij.

Anaalvocht: dit ben ik. Hier ben ik geweest.

Huid en vachtgeur: dit is van mij.

Geluidtaal

Blaffen: signaal bij blij-, bange- en boze opwindning. Van oorsprong het signaal bij gevaar.

Huilen: roedel verzamelen.

Piepen: opwindning en vrolijkheid.

Janken: uiting van pijn. Indien geen pijn is het vragen om aandacht.

Grommen: stop waar je mee bezig bent. Ik zou kunnen bijten.

Spanning

Verstijven/verstarren: uiting van angstige spanning.

Bibberen: uiting van nerveuze en angstige spanning.

Onrustig en nerveus bewegen: afvoeren van spanning bij vaak chronische onzekerheid.

Likbewegingen, gapen, uitschudden, voorpoot optillen: afvoeren van spanning bij twijfel.

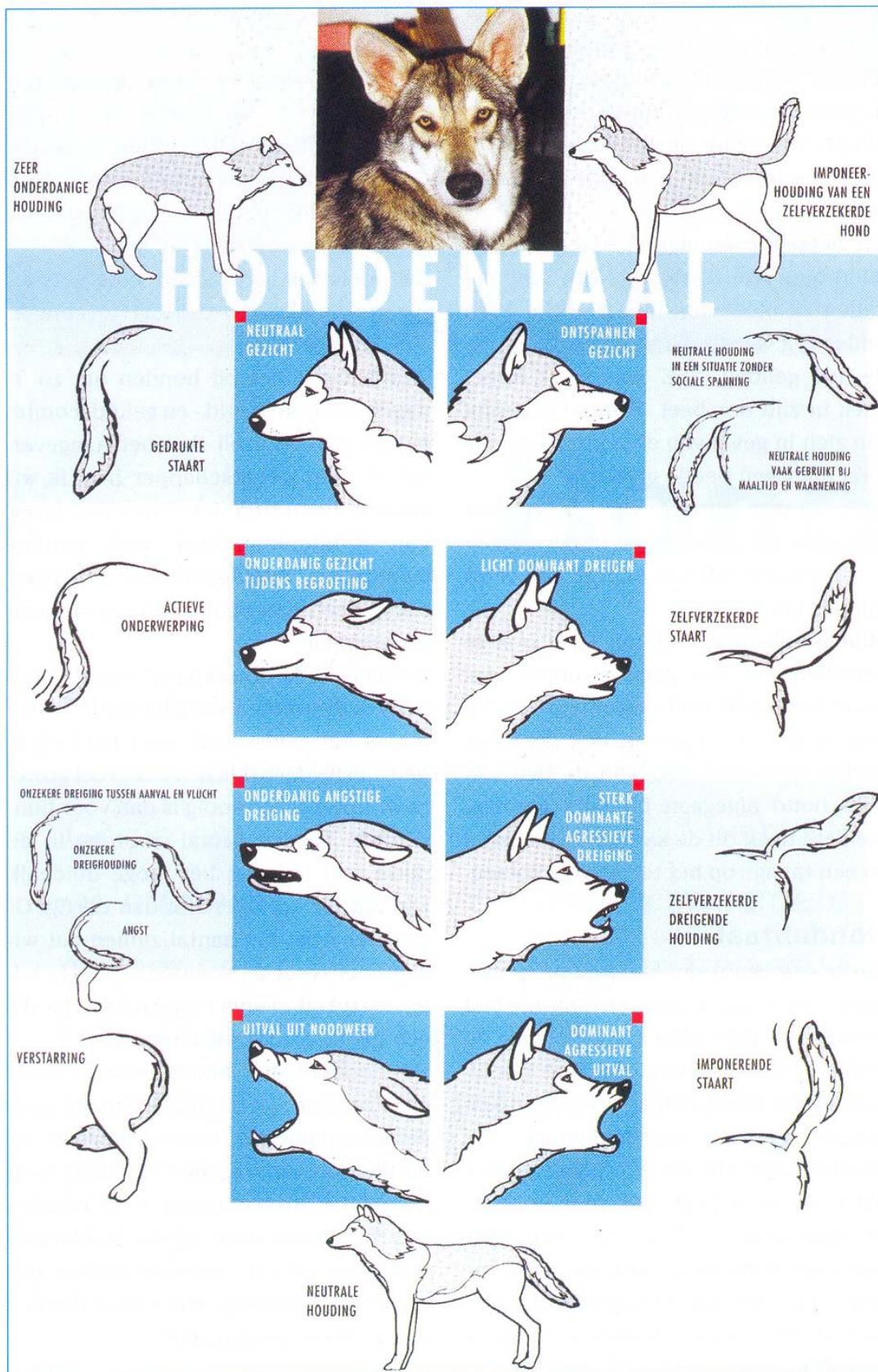

Fig. 1 Hondentaal: Onderdanig en dominant

U ziet bij Fig.1 bovenin in het midden de mimiek van een ontspannen normaal gemiddelde hond met staande oren.

Aan de linkerkant van de afbeelding ziet u uitingen van onderdanige honden en aan de rechterkant uitingen van dominante honden. Van boven naar beneden ziet u de sociale spanning oplopen. Normaal gemiddelde honden kunnen al deze gedragingen vertonen. De staarhoudingen horen bij de oorstanden en de mimiek van de kop ernaast.

Linksboven ziet u de wat ronde en lage lichaamshouding van een onderdanige hond.

Centraal onderaan ziet u de neutrale lichaamshouding met een afhangende staart van

een normaal gemiddelde hond en rechtsboven ziet u de wat strakke en rechte

lichaamshouding met zelfverzekerde hoge staart van een dominante hond. Onderdanige

honden neigen ertoe zich klein te maken. Normaal gemiddelde honden maken zich soms groot, soms klein.

Bij de bovenste plaatjes waarbij u koppen en staarten naast elkaar ziet, ziet u nauwelijks verschil tussen een onderdanige en een dominante hond. De onderdanige hond drukt zijn staart iets tegen de anus waardoor een zogenaamd geknepen staart te zien valt. Een dominante hond draagt de staart iets van de anus. De oren staan hetzelfde.

De ogen van de dominante hond zijn iets kleiner dan van de onderdanige hond.

Onderdanige honden trekken de gezichtsspieren iets naar achteren. Dominante honden iets naar voren.

Bij de tweede plaatjes van boven ziet u het gedrag bij een begroeting of een ontmoeting.

De onderdanige hond trekt de oren en de lippen naar achteren en vertoont een laag kwispelende staart. De dominante hond trekt zijn oren naar voren en zijn neus iets op, terwijl hij zijn staart hoog zet.

Bij het derde plaatje ziet u het gedrag bij een bedreigende situatie. De onderdanige hond begint te grommen waarbij alle tanden en kiezen zichtbaar zijn. De dominante hond trekt zijn neus op waardoor tijdens zijn gegrom prominent zijn hoektanden zichtbaar worden.

De onderste kop/staartplaatjes vertonen het gedrag kort voor een aanval. De

onderdanige hond zal een keer snel bijten in het dichtstbijzijnde lichaamsdeel van een opponent en vervolgens op de vlucht gaan. Deze hond bijt oppervlakkig. De dominante

hond gaat hoog in de aanval, naar de keel van een opponent en bijt diep. Bij angstige

honden ziet u doorgaans hetzelfde gedrag bij sociale dreiging als bij onderdanige honden.

Er zijn ook honden die tegenstrijdige gedragingen van oren en staart vertonen (hoge staart en oren naar achteren, of lage staart en oren naar voren). Dit noem je ambivalent gedrag en laat ernstige twijfel zien.

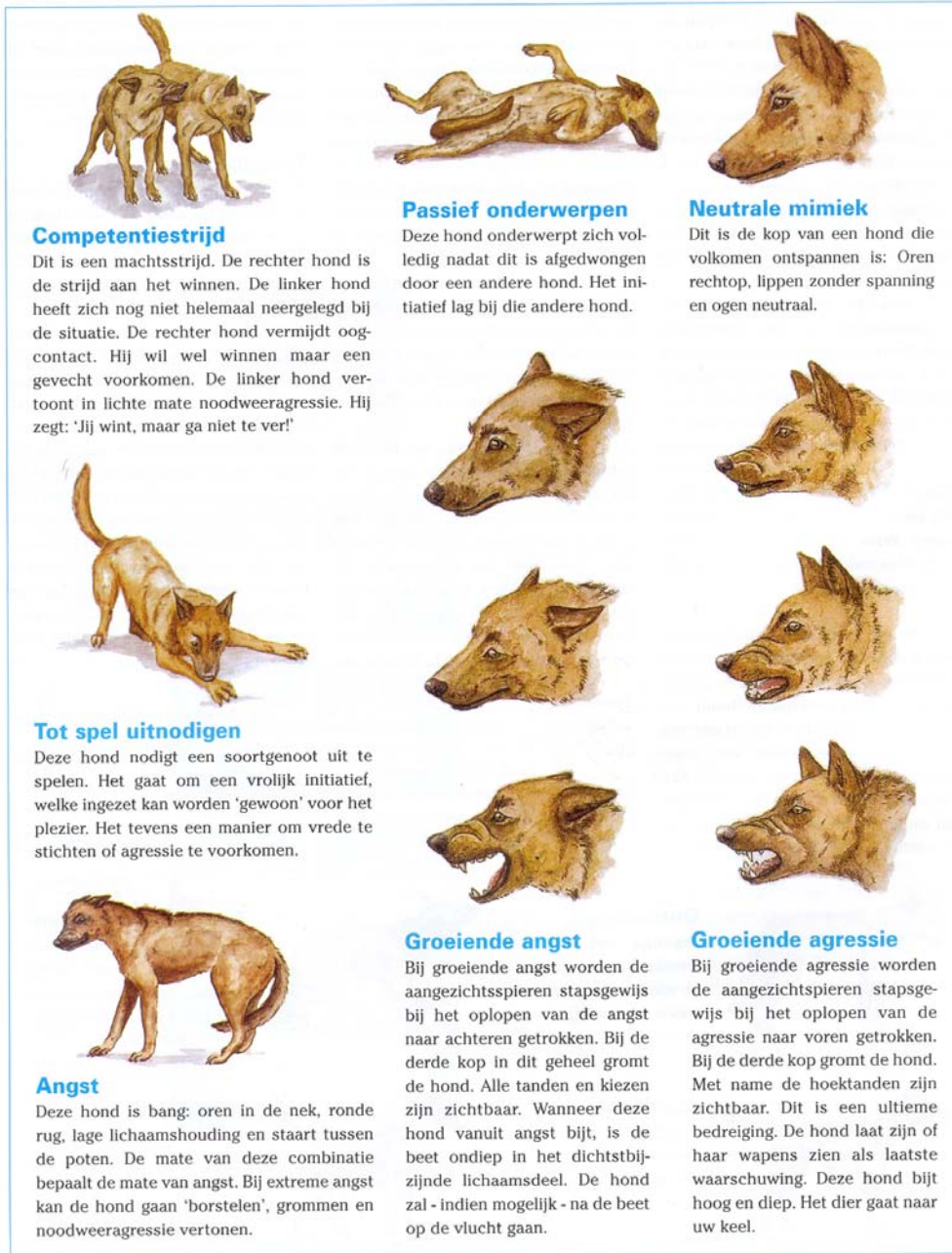

Fig.2

Fig.3

Totaalbeelden

Wanneer u de losse componenten van de hondentaal kent, zult u ontdekken dat honden vaak karakteristieke totaalbeelden van lichaamstaal laten zien. De Fig.2 en Fig.3 zijn totaalbeelden en ook weer 'Algemeen Beschaafd Hond's'.

Honden met hangende oren, ogen met haren ervoor, krulstaarten en hooggefokte staarten spreken zoals gezegd een ander dialect van dezelfde taal.

Deze dialecten kunnen communicatieproblemen tussen dieren van verschillende rassen veroorzaken. Dit valt te voorkomen door uw hond op jonge leeftijd in contact te brengen met honden van andere rassen. Puppyncursussen zijn uitermate waardevol hiervoor. Uw hond leert het dialect van een ander ras razend snel in de leeftijd tussen week 8 en week 12.

Moraal

Week 8 is doorgaans de leeftijd waarop u uw pup in huis krijgt. In die periode leert uw pup heel veel. Het is dus heel belangrijk erg veel tijd te investeren in de opvoeding van uw pup. maar speciaal op die leeftijd, om later trots te kunnen zijn op een sociaal vaardige hond. Die periode is een unieke periode in de zin dat die zich niet meer herhaald! U krijgt dus maar één keer de kans uw hond goed op te voeden. Om een volwassen hond nog gedragsvaardigheden aan te leren is veel moeilijker dan wanneer dat gebeurt als hij/zij nog pup is. Net als bij de mens gaat dat op jonge leeftijd veel sneller en beter en is van grote waarde voor de rest van zijn leven én van zijn mederoedel-genoten, lees: zijn eigenaren.

Het is dus zeer zinvol om uw hond te leren begrijpen en daarmee uw relatie met die trouwe en zeer loyale huisgenoot alleen maar interessanter te maken. Wanneer u een pup in huis haalt hebt u er eenmaal voor gekozen hem of haar 'aan uw leven toe te voegen'! U zult er dus iets moois van moeten maken.....

Bron:

'De Hondenwereld' – Nr. 7/8-2006

Gedeelte tekst en illustraties: Rob Mos

Uitwerking en tekst: 'Dukes of Joy'